

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 9 sierpnia 2017 r.

Adam Bodnar

IX.517.1692.2016.JM

**Pan
gen. Jacek Kitliński
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej**

ul. Rakowiecka 37a
02-521 Warszawa

Przesyłam Panu Dyrektorowi opracowanie zatytułowane „Wykonywanie tymczasowego aresztowania i kary pozbawienia wolności wobec osób w wieku senioralnym”. Powstało ono na podstawie analizy wyników badań sondażowych, przeprowadzonych w drugiej połowie 2016 r. przez pracowników podległego mi Biura. Badaniami objęto tylko osadzonych najstarszych, którzy mieli ukończony 75 rok życia.

Zgodnie z zaleceniem zawartym w regule 2 pkt 2 Reguł Mandeli, administracja więzienna powinna uwzględniać potrzeby więźniów, w szczególności tych należących do najbardziej wrażliwych kategorii i podejmować niedyskryminujące środki w celu ochrony i promowania ich praw. Do kategorii takich więźniów należą z pewnością osoby w wieku senioralnym. Ponadto, w części VI załącznika do Rekomendacji CM/Rec(2014)2 Komitetu Ministrów dla Państw członkowskich w sprawie promocji praw osób starszych, w punkcie 53 wskazano, że Państwa członkowskie powinny dbać o dobrostan i godność osoby starszej, tj. zapewnić jej odpowiednią do wieku opiekę lekarską oraz warunki odbywania kary, w tym odpowiedni dostęp do infrastruktury m.in. sanitarnej, sportowej i edukacyjnej.

Polskie przepisy prawa nie zawierają żadnych specjalnych regulacji odnośnie wykonywania tymczasowego aresztowania i kary pozbawienia wolności wobec osób starszych. Konieczność uwzględnienia przez Służbę Więzienną szczególnych potrzeb

osadzonych, w tym związanych z ich wiekiem i stanem zdrowia, wynika jedynie z określonej w art. 67 k.k.w. zasady zindywidualizowanego oddziaływania.

Jednak w praktyce, jak wynika z załączonego opracowania, potrzeby więźniów seniorów nie zawsze są uwzględniane. Dotyczy to zwłaszcza potrzeb związanych z odpowiednim zakwaterowaniem w celi mieszkalnej, uzyskaniem pomocy w sprawach związanych z codzienną egzystencją i szybkim umieszczeniem w oddziale szpitalnym dla przewlekle chorych. Obecnie praca penitencyjna z tą grupą osadzonych prowadzona jest w niewielkim zakresie, skromna jest również oferta zajęć, z których więźniowie seniorzy mogą korzystać w ramach czasu wolnego.

Z danych statystycznych wynika, że w związku ze wzrostem długości życia obywateli wzrasta liczba przestępstw popełnianych przez osoby w wieku emerytalnym. Konsekwencją tego jest systematyczny wzrost liczby takich osób w jednostkach penitencyjnych. Tendencja ta cały czas się utrzymuje. Dlatego uważam, że istnieje potrzeba wypracowania określonej koncepcji wykonywania kary pozbawienia wolności wobec tej kategorii skazanych. Powinna ona możliwie najpełniej gwarantować realizację potrzeb więźniów seniorów, a także stwarzać Służbie Więziennej warunki do prowadzenia z nimi pracy penitencyjnej, uwzględniającej ich ograniczenia wynikające z wieku i stanu zdrowia.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę Pana Dyrektora Generalnego o informację, czy obecnie w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej prowadzone są prace nad tym zagadnieniem. Proszę również o powiadomienie, czy planowane jest zwiększenie liczby oddziałów dla przewlekle chorych w szpitalach więziennych, a także czy istnieje możliwość zorganizowania większej liczby kursów opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych. Ponadto, bardzo proszę o odniesienie się do treści przedstawionego opracowania, w szczególności propozycji rozszerzenia klasyfikacji skazanych o kategorię więźniów seniorów, tj. skazanych, którzy ukończyli 65 rok życia.

Załącz.: 19 kart.

[*Adam Bodnar*]